

НАЦІОНАЛЬНА ТА ПОЛІКУЛЬТУРНА СКЛАДОВІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇН НА СТОРІНКАХ «ГУМАНІТАРНОГО ВІСНИКА»

Шановний читачу «Гуманітарного вісника»!

Гуманітарна аура суспільства формується, зокрема, й інтелектуальним потенціалом нації. І на сучасному етапі війни, яку російська федерація розв'язала і веде проти України, ми з вами стаємо учасниками процесів і подій у світлі викликів та загроз і водночас, як зазначено в Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України, – і великих перспектив розвитку, кардинальних змін у політиці, економіці, соціальній сфері. Тож, як ніколи гостро перед науковцями-гуманітаріями постає проблема філософського переосмислення і розроблення системних засад гуманітарної політики, що сприятиме забезпеченню суверенності й територіальної цілісності України, пошукам шляхів для інтегрування в європейське співтовариство, визначенню нової стратегії виховання молодого покоління, що стимулюватиме ідентифікаційні і реідентифікаційні процеси в особистісному розвитку кожного українця.

Таким чином, перед закладами вищої освіти України постає завдання не лише підготувати конкурентоспроможного висококваліфікованого фахівця, а й сформувати у молоді загальнолюдські цінності, готовність і здатність жити й працювати у полікультурному середовищі, тобто формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей, виховання суб'єкта громадянського суспільства, громадянина – патріота України. Особливу роль у цьому відведено регіональним університетам.

Черкаський державний технологічний університет протягом понад шести десятиліть своєї історії має етапи динамічного розвитку і нині сповідує засади стратегічного лідерства на освітніх теренах регіону. Фактично університет стає регіоноутворюючою ланкою, орієнтованою на зміцнення регіону, а отже – і держави. Саме університет є об'єднувальною платформою роботодавців і молоді не тільки з погляду економічної сфери, але й у світоглядному контексті – молодь має бачити перспективи розвитку міста, області, територіальної громади і мати чітке переконання, що цей розвиток буде сталим і перспективним.

Полікультурна складова освітньої політики вже протягом кількох десятиліть є тригером модернізації освітньої діяльності Черкаського державного технологічного університету в контексті інтегрування в

європейський освітній простір. Науковці нашого закладу активно долучалися до гуманітаризації вищої освіти і українізації освітнього процесу ще в 90-х роках минулого століття. Цьому сприяло заснування близько чверті століття тому низки наукових журналів і збірників, які випускаються й донині. Гуманітарні технології перебувають у неспинному бурхливому розвитку, завдячуючи, зокрема, й нашим науковцям й авторам.

Передусім хочу згадати першого головного редактора «Гуманітарного вісника» – Валерія Кириловича Шпака, доктора філологічних наук, професора, колишнього завідувача кафедри прикладної лінгвістики та іноземних мов і першого очільника лінгвістичного факультету, що нині розширено у факультет гуманітарних технологій. Заснований за його ініціативи від 1999 року часопис «Гуманітарний вісник» став осередком актуальної наукової думки, майданчиком для фахових розвідок із іноземної філології, а згодом – й з історичних наук. Окремими випусками також виходили філософські розвідки, публікації з педагогіки і проблем методики викладання гуманітарних дисциплін у вищій школі. Напрямами наукових досліджень професора В. К. Шпака – американська поезія ХХ століття. Він автор низки монографій («Історія американської поезії ХХ століття» (1989), «Американська поезія ХХ століття. Основні напрями розвитку» (1991)), наукових і науково-публіцистичних статей, підручників і навчальних посібників, зокрема: «Інтенсивний курс практики розмовної англійської мови» (1991); «Англійська мова» (1995), «Англійська мова для повсякденного вжитку» (1998), «Англійська мова для бізнесменів та економістів» (2000), «Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти» (2007). У творчому доробку В. К. Шпака є також низка літературно-критичних статей та поетичні збірки: «Листи до друзів» (1989), «Серпневий зорепад» (2000), переклади творів англійських та американських письменників, зокрема Томаса Еліота і Томаса Макграта. 15 років тому перестало битися серце науковця і поета, великого патріота України. У жовтні цього року ми вшановуватимемо його пам'ять з нагоди 80-ї річниці від дня народження.

У березні 2023 року наукова спільнота відзначила 85-у річницю від дня народження Миколи Івановича Бушина, доктора історичних наук, професора, засновника і головного редактора серії «Історичні науки» нашого збірника. Напрямами його наукових досліджень були історія України, соціальні технології, персоналістика. Микола Іванович – фундатор кількох музеїв, керівник численних авторських колективів книг з історії України та історико-біографічних видань. По собі вчений залишив понад 360 наукових праць, серед

яких тридцять монографій (із них десять – індивідуальних), чотирнадцять навчальних посібників, у тому числі «Історія України» китайською, німецькою, англійською та бенгальською мовами, тридцять шість підготовлених та захищених кандидатів історичних наук із різних напрямів історичної науки, шестеро з яких згодом здобули науковий ступінь доктора історичних наук. До останніх днів для цього вченого-історика інтереси України, інтереси українського народу були понад усе. Проведення обласної історико-краєзнавчої конференції «Персоналістичний вимір історії Черкащини» стало вшануванням пам'яті Миколи Івановича Бушина – науковця, краєзнавця, невтомного дослідника особистісного виміру регіональної історії, популяризатора історії Черкащини.

Наведені стислі відомості про двох щирих патріотів України, які особисто сприяли розвитку наукової думки, зокрема – на шпальтах всеукраїнського наукового збірника «Гуманітарний вісник», підтверджує, що на теренах Черкащини ми гідно продовжуємо плекати вітчизняну науку, її національну та полікультурну складові.

Тож філософія сучасної української освіти, на нашу думку, має традиційно, гармонійно і системно поєднувати як полікультурний, так і національно-патріотичний аспекти.

Бажаю авторам і читачам «Гуманітарного вісника» успіхів і нових здобутків у цій важливій справі на наукових і освітніх теренах.

*Голова редакційної ради видання
«Гуманітарний вісник»,
ректор Черкаського державного
технологічного університету,
доктор політичних наук, професор*

Олег ГРИГОР